

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyaē ayōdhyākāṇḍē
॥ *saptadaśādhikaśatatamaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ saptadaśādhikaśatatamaḥ sargaḥ ॥

atrērāśramaṃ gatānāṃ śrīrāmādināṃ tēna satkāro'nasūyayā
ca sītāyāḥ samādarāḥ

rāghavastvapayātēṣu
sarvēṣvanuvicintayan |
na tatrārōcayad vāsaṃ
kāraṇairbahubhistadā ॥ 2.117.1 ॥

iha mē bharatō dṛṣṭō
mātaraśca sanāgarāḥ |
sā ca mē smṛtiranvēti
tān nityamanuśōcataḥ ॥ 2.117.2 ॥

skandhāvāranivēśēna
tēna tasya mahātmanaḥ |
hayahastikarīṣaiśca
upamardaḥ kṛtō bhṛśam ॥ 2.117.3 ॥

tasmādanyatra gacchāma
iti sañcintya rāghavaḥ |

prātiṣṭhata sa vaidēhyā

lakṣmaṇēna ca saṅgataḥ || 2.117.4 ||

sō'trērāśramamāsādya

taṃ vavandē mahāyaśāḥ |

taṃ cāpi bhagavānatriḥ

putravat pratyapadyata || 2.117.5 ||

svayamātithyamādiśya

sarvamasya susatkṛtam |

saumitriṃ ca mahābhāgaṃ

sītāṃ ca samasāntvayat || 2.117.6 ||

patnīṃ ca tamanuprāptāṃ

vṛddhāmāmantrya satkṛtām |

sāntvayāmāsa dharmajñāḥ

sarvabhūtahitē rataḥ || 2.117.7 ||

anasūyāṃ mahābhāgaṃ

tāpasīṃ dharmacāriṇīm |

pratiḡrṇṇīṣva vaidēhī -

mabravīdṛṣisattamaḥ || 2.117.8 ||

rāmāya cācacakṣē tāṃ

tāpasīṃ dharmacāriṇīm |

daśa varṣāṇyanāvrṣṭyā

dagdhē lōkē nirantaram || 2.117.9 ||

yayā mūlaphalē sṛṣṭē

jāhnavī ca pravartitā |

ugrēṇa tapasā yuktā
 niyamaiścāpyalaṅkṛtā || 2.117.10 ||

daśa varṣasahasrāṇi
 yayā taptam mahat tapaḥ |
 anasūyāvrataistāta
 pratyūhāśca nibarhitāḥ || 2.117.11 ||

dēvakāryanimittam ca
 yayā santvaramāṇayā |
 daśarātram kṛtā rātriḥ
 sēyam mātēva tē'nagha || 2.117.12 ||

tāmimāṃ sarvabhūtānām
 namaskāryām tapasvinīm |
 abhigacchatu vaidēhī
 vṛddhāmakrōdhanām sadā || 2.117.13 ||

ēvam bruvāṇam tamṛṣiṃ
 tathētyuktvā sa rāghavaḥ |
 sītāmālōkya dharmajñā -
 midam vacanamabravīt || 2.117.14 ||

rājaputri śrutam tvēta -
 nmunērasya samīritam |
 śrēyō'rthamātmanaḥ śīghra -
 mabhigaccha tapasvinīm || 2.117.15 ||

anasūyēti yā lōkē
 karmabhiḥ khyātimāgatā |

tāṃ śīghramabhigaccha tva -
mabhigamyāṃ tapasvinīm || 2.117.16 ||

sītā tvētaḥ vacaḥ śrutvā
rāghavasya yaśasvinī |
tāmatripatnīm dharmajñā -
mabhicakrāma maithilī || 2.117.17 ||

śīthilāṃ valitāṃ vṛddhāṃ
jarāpāṇḍuramūrdhajām |
satataṃ vēpamānāṅgīm
pravātē kadalīmiva || 2.117.18 ||

tāṃ tu sītā mahābhāgā -
manasūyāṃ pativratām |
abhyavādayadavyagrā
svaṃ nāma samudāharat || 2.117.19 ||

abhivādya ca vaidēhī
tāpasīm tāṃ damānvitām |
baddhāñjalipuṭā hr̥ṣṭā
paryapṛcchadanāmayam || 2.117.20 ||

tataḥ sītāṃ mahābhāgāṃ
dṛṣṭvā tāṃ dharmacāriṇīm |
sāntvayantyabravīd vṛddhā
diṣṭyā dharmamavēkṣasē || 2.117.21 ||

tyaktvā jñātijanaṃ sītē
mānavṛddhiṃ ca mānini |

avaruddhaṃ vanē rāmaṃ
diṣṭyā tvamanugacchasi || 2.117.22 ||

nagarasthō vanasthō vā
śubhō vā yadi vāśubhaḥ |
yāsāṃ strīṇāṃ priyō bhartā
tāsāṃ lōkā mahōdayāḥ || 2.117.23 ||

duḥśīlaḥ kāmavṛttō vā
dhanairvā parivarjitaḥ |
strīṇāmāryasvabhāvānām
paramaṃ daivataṃ patiḥ || 2.117.24 ||

nātō viśiṣṭaṃ paśyāmi
bāndhavaṃ vimṛśantyaham |
sarvatra yōgyaṃ vaidēhi
tapaḥkṛtamivāvyayam || 2.117.25 ||

na tvēvamanugacchanti
guṇadōṣamasastriyaḥ |
kāmavaktavyaḥṛdayā
bharṭṛnāthāscaranti yāḥ || 2.117.26 ||

prāpnuvantyayaśaścaiva
dharmabhraṃśaṃ ca maithili |
akāryavaśamāpannāḥ
striyō yāḥ khalu tadvidhāḥ || 2.117.27 ||

tvadvidhāstu guṇairyuktā
dṛṣṭalōkaparāvarāḥ |

striyaḥ svargē carīṣyanti

yathā puṇyakṛtastathā || 2.117.28 ||

tadēvamētaṁ tvamanuvratā satī

patipradhānā samayānuvartinī |

bhava svabhartuḥ sahadharmacāriṇī

yaśaśca dharmam ca tataḥ samāpsyasi || 2.117.29 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyē
ayōdhyākāṇḍē saptadaśādhikaśatatamaḥ sargaḥ ||